

Сучасне суспільство під впливом розширення процесів глобалізації, зміни геополітичної ситуації і кризи духовних цінностей стає ризикогенним. В комунікативних каналах світових політичних, фінансових і наукових співтовариств все частіше зустрічаються поняття «суспільство ризику», «цивілізаційні ризики», «ризикомісткі процеси», «території та групи ризику». Фактично це нова парадигма суспільного розвитку, що свідчить про витіснення позитивної логіки суспільного розвитку негативною логікою виробництва та розповсюдження ризиків. Таким чином, саме суспільство стає генератором ризику, але при цьому не може прийти до спільного визначення ризику.

Вихідною часткою суспільства ризику, його теоретичною основою може виступати образ колективного, або соціального ризику, що виражає особливий стан життєдіяльності будь-якого соціального співтовариства. Джерелом соціального ризику опиняються кризові явища, народжені цілеспрямованим або стихійним поєднанням різнорідних процесів, породжуваних в економіці, владних структурах, тощо.

Вивчення ризиків пов'язане з багатьма великими іменами: А. Сміт, Д. Рікардо, Р. Кантільон, Т. Мальтус, Ж.-Б. Сей, А. Маршалл, Ф. Х. Найт, Джон Неш, Д. Канеман, А. Тверські, Б. Раушенбах, А. Іваницький і багатьох інших. Разом з тим, досі рідко зустрічається перемикання фокусу уваги досліджень про ризик як про багатогранне поняття, що володіє і економіко-математичною складовою, і філософсько-психологічною. Незважаючи на безліч запропонованих теорій, проблеми ризиків в багатьох галузях життєдіяльності все ще чекають своїх дослідників, підтверджуючи думки, висловлені ще античними філософами, які вказують на ступінь глибини тієї прірви, яка поділяє знання і реальність, істину та точку зору.

В сучасному суспільстві немає і не може бути поведінки, вільної від ризику. У. Бек зазначає такі значущі соціальні особливості ризику [1, стор. 23]:

- ризик завжди створюється в соціальній системі;
- обсяг ризику є функцією якості соціальних відносин і процесів;
- ступінь ризику залежить від експертів та експертного знання.

Він визначає ризик як систематичну взаємодію суспільства з погрозами і небезпеками, які індуковані і вироблені процесом модернізації як таким. У. Бек підкреслює, що ризики, на відміну від небезпек минулих епох, виступають наслідком загрозливої сили модернізації і породжуваних нею почуттів невпевненості і страху» [1, стор. 21].

Аналіз переваг та недоліків сутності ризику дозволяє визначити ризик як категорію, яка відображає відносини між людьми в процесі їх економічної діяльності, в умовах, коли її результати в силу об'єктивних причин є невизначеними. Ризик є об'єктивною економічною категорією та властивий для усіх видів економічної діяльності, незалежно від того, яким способом здійснюється така діяльність. Проте при наявності вибору ризик повинен бути мінімізований для отримання стійких максимальних економічних результатів [3, стор.84].

Таким чином, на сьогодні відсутні підстави для формулювання єдиного об'єктивного та універсального поняття ризику, яке можна використовувати в різних галузях економіки.

Література: 1. Beck U. Risk Society. Toward a New Modernity. London: Sage Publications, 1992. P. 23. 2. Єрмасова Н.Б. Ризик-менеджмент. – М.: Видавництво «Альфа-Прес», 2005. – 240с. 3. Векленко В.І., Своїнські Е. Ризик як економічна категорія // Економічні науки. 2008. № 9(46). С.82-84.